

MEDAILOVÁ ŽEŇ NA VÝSTAVĚ "BRNO 2000"

Brněnští pořadatelé výstavy s mezinárodní účastí – SČF prostřednictvím KF Alfonse Muchy a Česká pošta, s.p., OZ Jižní Morava – mohou být spokojeni. Podařilo se jim získat 219 soutěžních exponátů ze 20 zemí Evropy a USA. Mohou být zvláště hrdí na to, že se do Brna přihlásilo 132 českých vystavovatelů, tj. 60 % z oněch 219. Českou organizovanou filatelii totiž tvoří sběratelé, ale "zviditelňují" ji vystavovatelé, byť je jich menšina. A právě ta menšina připoutala na sebe zájem tak velkého počtu návštěvníků. Samozřejmě, že přišli i k početným poštovním přepážkám a k obchodníkům. Jenže oni si přišli hlavně prohlédnout exponáty! Na PRAGA 1998 se tomu cizinci divili a obdivně o tom mluvili i psali. V Brně Češi opět ukázali, že je filatelie a filatelické exponáty zajímaví. A zahraniční návštěvníci to opět obdivně komentovali. Sám prezident FIP, pan Knud Mohr z Dánska, nám den po návratu z Brna v E-mailu napsal: "Blahopřejí k vysoké návštěvnosti krásné výstavy BRNO 2000. Blahopřejí k tak velkému zájmu návštěvníků o vystavené filatelické exponáty". Nejen jeho slova, ale vůbec skutečnost, že sám nejvyšší představitel světové filatelie přiletěl do Brna na celostátní výstavu poštovních známek, je vyznamenáním pro pořadatele Brňany a vůbec pro celý Svaz českých filatelů. Pořadatele jistě potěšil i fax od ředitele filatelické služby Izraelské poštovní správy pana Yinona Beilina se sdělením, že 7. března 2000 bude pošta v Tel Avivu používat příležitostné razítko ke 150. výročí narození T.G. Masaryka.

Jury brněnské výstavy hned při zahájení práce uctila minutou ticha památku člena jury a experta pana Františka Žampacha, který se výstavy nedočkál a na něhož budeme s úctou vzpomínat.

Jury byla početná. Byla v ní většina, celkem 14, českých jurymanů. Dostali jedinečnou příležitost, aby v přítomnosti 5 zahraničních mezinárodních jurymanů s akreditací FIP obohatili své zkušenosti v praktické aplikaci bodovaných kritérií, a při hodnocení exponátů ve skupinách podle soutěžních oborů si mohli navzájem vyměňovat názory i zvolené přístupy. Jury hodnotila exponáty ve třídě B, tj. kvalifikovaných exponátů, a také ve třídě C, tj. skupinu nových, dosud nekvalifikovaných exponátů. Tyto exponáty byly co do počtu bodů hodnoceny stejně jako ostatní, jen dostaly o stupeň vyšší medaili – pro podporu a povzbuzení tvůrčího úsilí jejich autorů.

Celkem bylo uděleno 214 medailí: 1 velká zlatá, 13 zlatých, 34 velkých pozlacených, 46 pozlacených, 40 velkých stříbrných, 50 stříbrných, 4 velké postříbřené, 19 postříbřených a 7 bronzových medailí.

Jedinou na výstavě udělenou velkou zlatou medailí obdržel a k tomu Cenu výstavy – Cenu města Brna z rukou primátora města Brna Petra Duchoně převzal Hans J. L. Klein z Nizozemí za Poštovní historii království Českého. Pan Klein však získal ještě zlatou medaili za Alegorická vydání Československa. O zbývajících zlaté

medaile se podělili Radomír Novobilský za Československo 1923 – 1928 spolu s cenou za nejlepší exponát ve třídě národní, Alexandr Bystrov za Dánsko č. 1 a 2 spolu s cenou výstavy za nejlepší exponát ve třídě teritoriální filatelie, a Jiří Horák za Století automobilu včetně ceny za nejlepší tematický exponát. Další zlaté medaile obdrželi Otto Grosz za Ukázkou ze speciální sbírky ČSR 1918 – 1935, Otto Hornung dvě zlaté za Poštovní historii Zakarpatské Ukrajiny a Pobočné poštovní úřady v Istanbulu, Werner Schindler z Rakouska za Rakousko 1867 – dopisy a jízdní pošta ve vnitrozemí, Jiří Stupka za Holubici a Osvobozenou republiku 1920, Jaroslav J. Verner z USA za Československou poštovní poštou ve Francii, Itálii a na Slovensku, Jiří Kořínek za Kolek na území českých zemí 1854 – 1918, Franco Rigo z Itálie za publikace o poštovní historii Benátek. Poslední zlatá pak patří Mirko L. Vondrovi z USA za exponát Masaryk na známkách, obálkách a celnicích v nově zřízené třídě Speciálních studií.

Pozornost si zaslouží i exponáty, oceněné velkou pozlacenou medailí. Zmíníme alespoň některé. Vysoce specializovaný, studijní exponát Příčkové typy u V. kresby emise Hradčany Jiřího Škalouda dělí od zlaté medaile pouhý bod. Obsahoval vzácný čtyřblok stříhané 20ti haléřovky s 5. kresbou a se spojenými typy příček, hodnotu 500 haléřů ve svislé čtyřpásce s příčkovými i spirálovými typy, a řadu dalších zajímavostí a vzácností národní provenience. Úroveň prokázaných znalostí a systematika výzkumu i prezentace záměru byla ohodnocena 34 ze 35 možných bodů v kritériu "znalosti a výzkum", což je zcela ojedinělé hodnocení. Pokud jde o filatelický význam exponátu, pak se jury při jeho posuzování setkává s nedořešenou otázkou obecného filatelického významu: jaký je význam V. kresby Hradčan v rámci celé emise Hradčany? A jaký je širší filatelický význam našich Hradčan v kontextu mezinárodní filatelie? Tady nejde o podceňování první čs. známkové emise. Tady jde o potřebu objektivního zhodnocení významu emise v širších souvislostech. Jistě si je, stejně jako další již klasické emise známek Československa I, zaslouží. Je to výzva pro společný výzkum významu našich vybraných emisí specialisty z odborných společností sběratelů čs. známek a teritoriální filatelie spolu se sekcemi jurymanů.

Jen dva body dělily od zlaté medaile exponát Jana Klima pod názvem Československo – emise Hradčany. Tento exponát svou mezinárodní výstavní dráhu započal na světové výstavě CAPEX 96, pokračoval na výstavě PORTUGAL 98, aby nejvyšší ocenění získal v Brně. Exponát prezentuje celou řadu hradčanských vzácností včetně množství zkusmých tisků. Jistou rezervu však exponát má ve vyváženosti prezentace, tj. v proporcionalitě využití některých materiálů. A také ve filatelickém popisu některých vzácností, což jasně prokazuje vysoký stupeň filatelických znalostí.

S historií ČSR a s Masarykovým výročím jsou spojeny i další z řady našich a zahranič-

ních exponátů, což nás všechny jistě těší. Důstojným partnerem zlatého exponátu Čechoměřana Jaroslava J. Verner, věnovaného Čs. poštovní poště ve Francii, Itálii a na Slovensku je exponát Itala Pietro Santangela z Padovy Československá legie v Itálii a v Československu, jenž získal velkou pozlacenou medaili a cenu za poštovně – historické zpracování. Na současné mezinárodní scéně je to jediný exponát, specializující se výlučně na poštu našich italských legionářů s řadou ojedinělých dokumentů.

Divácky i obsahem nanejvýš zajímavé byly 4 exponáty ze 4 různých zemí, věnované kdysi československému území, Podkarpatské Rusi. Byly to exponáty Poštovní historie Zakarpatské Ukrajiny Otto Hornunga (zlatá medaile), Zakarpatská Ukrajina Španěla Juana Enrique Page (velká stříbrná), Poštovní historie Zakarpatské Ukrajiny Dominicka Riccio (rovněž velká stříbrná), a vystavovatele pod pseudonymem Annie z Nizozemí Poštovní historie a známky Zakarpatské Ukrajiny (pozlacená medaile).

Zajímavý, ba vrcholný "souboj" svedly exponáty, věnované poštovní historii města Brna, a to poprvé od doby, kdy v této oblasti vévodil exponát brněnského rodáka Hartwiga Danesche ze SRN. Byly to exponáty "Brünn – Brno, Hauptstadt Mährens" Jürgena Hammera ze SRN, velká pozlacená medaile, "Poštovní historie Brna do roku 1869" Hanse van Dooremalena z Nizozemí, velká pozlacená medaile, "Brno – Brünn" Jindřicha Vomely z Brna, který se na brněnskou výstavu kvalifikoval na výstavě Holešov '99 – získal pozlacenou medaili.

Vysokou filatelickou úroveň, bereme-li v úvahu počty udělených medailí od stříbrné do zlaté, měly třídy tematické filatelie, aerofilatelie a astrofilatelie, poštovních celin, fiskální filatelie, mládeže a filatelické literatury, zatímco 3 exponáty maxima filie získaly velkou stříbrnou a dvě stříbrné medaile. Exponáty těchto soutěžních tříd by si zasloužily samostatné, podrobnější zpracování.

Výstava BRNO 2000 je během jednoho a půl roku po výstavě PRAGA 1998 další mezinárodní filatelickou událostí v České republice, jež potvrdila, že organizovaná filatelie u nás nejen není v úpadku, ale v rozmachu; že SČF nejen co do počtu organizovaných členů, ale i počtem filatelických exponátů patří k největším svazům v Evropě; že Svaz českých filatelů s příkladnou podporou a pomocí České pošty, s.p., je schopen zorganizovat a zajistit účast desítek zemí Evropy a zámorí. A jestliže v takové mezinárodní konkurenci tolik našich vystavovatelů dosáhne na tolik zlatých, pozlacených, stříbrných a postříbřených medailí, pak se o budoucnost české filatelie nemusíme bát. Naším vystavovatelům popřejme, aby na výstavní filatelické dráze vytrvali a dosáhli dalších úspěchů.

Lumír Brendl
předseda jury BRNO 2000
a předseda SČF